

Pr. 246/20.09.21
CSM

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6413 din 30.09.2021
La nr. 246 din 20.09.2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază – art.23, anexa nr.4; Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.10).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>2178</u>	
"04"	<u>10</u>	<u>2021</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7448 din 30.09.2021

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază – art.23, anexa nr.4; Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.10)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Cu referire la promovarea proiectului, reglementările acestuia, în varianta remisă pentru efectuarea expertizei anticorupție, sunt similare celor prevăzute prin proiectul de act legislativ înregistrat în Parlamentul RM cu nr.126 din 21.04.2021, rezultatele expertizei anticorupție fiind expuse de către Centrul Național Anticorupție în raportul nr.ELO21/7262 din 05.05.2021.

Prin urmare, ținând cont de faptul că prezentul proiect de act legislativ remis spre expertizare conține aceleași prevederi formulate prin inițiativa legislativă nr.126/21.04.2021, Centrul menține concluziile expuse în raportul de expertiză enunțat supra, bazate pe aceeași analiză efectuată.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „[...] proiectul actului normativ are drept scop amendarea alin.(10) al art. 23 din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază, implicit stabilirea faptului că activitatea particulară de pază nu poate fi practică la instituțiile Statului.

Totodată, proiectul actului normativ propune amendarea alin.(11) al pct.3 al art.10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care va garanta faptul că întreprinderilor de stat li se va permite efectuarea activității particulare de pază la instituțiile Statului."

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și a Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, prin stabilirea interdicției în prestarea serviciilor de pază a instituțiilor publice și obiectivelor de stat de către organizațiile particulare de pază. În acest sens, potrivit proiectului, obiectivele asupra cărora paza particulară se interzice sunt: ministerele și structurile organizaționale din sfera lor de competență, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență, autoritățile publice autonome, instituțiile publice fondate de Guvern, inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile și substanțelor radioactive, obiectivele de păstrare și depozitare a substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor private), instanțele judecătorești, Procuratura și întreprinderile de stat și/sau societățile comerciale cu capital de stat și societățile comerciale cu capital social majoritar de stat.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul statului de a asigura, prin intermediul structurilor sale, paza instituțiilor publice și a obiectivelor de stat, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Reieșind din prevederile proiectului se constată că implementarea acestora nu vor genera alocarea mijloacelor financiare din bugetul public național, autorul stabilind acest fapt în nota informativă prezentată. În acest sens, potrivit notei informative: “*[...] implementarea actului normativ nu necesită cheltuieli financiare”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop amendarea alin.(10) al art.23 din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază, implicit stabilirea faptului că activitatea particulară de pază nu poate fi practică la instituțiile Statului. Totodată, proiectul actului normativ propune amendarea alin.(11) al pct.3 al art. 10 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care va garanta faptul că întreprinderilor de stat li se va permite efectuarea activității particulare de pază la instituțiile Statului.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

Suplimentar, cu referire la promovarea proiectului, ținând cont de faptul că prezentul proiect de act legislativ remis spre expertizare conține aceleași prevederi formulate prin inițiativa legislativă nr. 126/21.04.2021, Centrul menține concluziile expuse în raportul de expertiză ELO21/7262 din 05.05.2021, bazate pe aceeași analiză efectuată.

30.09.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal